

Przykłady periodyzacji dziejów cywilizacji

W drugiej połowie XX wieku nastąpiła prawdziwa eksplozja badań futurologicznych. Współczesna literatura futurologiczna sięga już dziesiątków tysięcy pozycji. Na wzrost zainteresowania tą dziedziną badań wpływa na pewno zbliżająca się data nowego tysiąclecia oraz związane z tym oczekiwania i obawy. Olbrzymi rozwój techniki i jego zwiększający się wpływ na życie człowieka, a także coraz szybsze tempo zmian pobudzają wyobraźnię badaczy dziejów i przyczyniają się do powstawania wielu bardziej lub mniej realnych prognoz i wizji przyszłości człowieka.

„Zasadniczo rozróżniamy dwa podstawowe podejścia do przewidywania przyszłości:

- eksploratywne, tzn. wnioskowania o przyszłości na podstawie wiedzy o przeszłości i teraźniejszości – służy ono między innymi tworzeniu, tzw. prognoz ostrzegawczych i mówi – jak być może;
- normatywne – przyjęcie pewnej pożądanej wizji przyszłości (scenariusz rozwoju zdarzeń) i zastanawianie się przy spełnianiu, jakich warunków oraz pokonaniu, jakich barier jest możliwe jej urzeczywistnienie. Podejście to ma wpływ na kształtowanie przyszłości. Mówi nam ono jak być powinno.”[1]

W praktyce nie spotyka się czystych podejść, tj. wyłącznie eksploratywnych, czy też wyłącznie normatywnych.

W poglądach na temat kierunku przemian cywilizacyjnych wyróżnić można następujące orientacje:

- optymalistyczny pogląd, że cywilizacje się doskonały i przechodzą coraz wyższe stadia rozwoju;
- nurt katastroficzny: cywilizacja sięgnęła już szczytowy punkt rozwoju i dalsze jej stadia będą stadiami

regresywnymi prowadzącymi ostatecznie do upadku cywilizacji;

- poglądy o rozwoju cyklicznym cywilizacji, który polega na powtarzalności w czasie pewnych zjawisk i procesów;
- stanowisko dowodzące całkowitego rozdziału sfery cywilizacji i kultury, oraz teorii, iż tylko cywilizacja rozwija się i doskonali;
- pogląd oparty na twierdzeniu, że każdy postęp okupiony jest regresem, a regres jest naturalna cena za postęp;
- nurt ujmujący cywilizację w kategoriach permanentnego kryzysu[2].

Wielu futurologów skłonnych jest upatrywać w wydarzeniach przełomu wieków XX i XXI narodzin nowej cywilizacji, nazywanej najczęściej cywilizacja postindustrialną, określana ona również bywa, jako „cywilizacja ponadprzemysłowa, usługowa, cybernetyczna, informacyjna, informatyczna, metaindustrialna, poinformowanego rozumu, pogoni za jakością, itp.”[3]

[1] Ewa Polak, Przemiany cywilizacji współczesnej w sferze kultury materialnej, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 1996, s.35.

[2] K. Krzysztofek, Uniwersalistyczne i pluralistyczne wizje pokojowego świata, Warszawa 1990, s.7-10.

[3] Ewa Polak, Przemiany cywilizacji współczesnej w sferze kultury materialnej, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 1996, s.36.

Jeżeli potrzebujesz konsultacji przy pisaniu pracy licencjackiej lub magisterskiej, to polecamy serwis [pisanie prac](#) - pomoc w pisaniu prac w granicach dozwolonych prawem